

Söz Gruplarında Anlam (Kalıplaşmamış Söz Grupları - Deyimler ve Atasözleri - Özdeyişler)

1. Eserde, istediği her şeyi zorlanmadan elde eden hâli vakti yerinde bir adamın, mutlu olmadığını fark etmesi anlatılıyor. Bu durum, onu insanlığını yeniden keşfedeceği olayların içine itiyor ve adam daha önce küçümsediği duygulara kalbini açmaya başlıyor.

Bu parçadaki altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Esprili ve çok konuşan
B) Görünüşü, davranışı düzgün
C) Paraca durumu iyi, zengin
D) Yemeyi, içmeyi çok seven

2. Karagöz — Nereden geliyorsun böyle?

Hacivat — Efendim, çarşıya gidip kendime bir şapka aldım, oradan geliyorum.

Karagöz — Ne yapayım şapka aldınsa? Paran varmış da almışsın.

Hacivat — Canım Karagöz'üm, öyle mi derler?

Karagöz — Ya nasıl derler?

Hacivat — - - - , derler.

Bu parçada boş bırakılan yere anlam akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Geçmiş olsun
B) Güle güle kullan
C) Kolay gelsin
D) Hoş geldiniz, sefa geldiniz

3. Kündekâri, ahşap işçiliğinin önemli tekniklerinden biri olarak Anadolu'da Selçuklu zamanında ortaya çıkmıştır. Ahşaba sabırdan kanatlar takmaya benzer kündekâri. Ortaya konan harika eserler, zevk sahibi bir medeniyetin habercisidir. Tarihin derinliklerinden sağ salım gelen bu eserlerde eşsiz bir ahengin sesi duyulur.

Bu parçadaki altı çizili sözün anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ara vermeden
B) Kusurlarından arınarak
C) Hiçbir zarar görmeden
D) Düzenli bir biçimde

4. "Olur olmaz" **sözü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "Olunca, olmasından hemen sonra" anlamında kullanılmıştır?**

- A) Hiç kimseyi düşünmüyor, olur olmaz nedenlerle kırıyor bizi.
B) Yazarların ağzından bazen olur olmaz sözler dökülüyor.
C) Olur olmaz insanlarla konuşup vaktinizi boşa harcamayın.
D) Kaza olur olmaz olay yerine sağlık ekipleri gelmişti.

5. "İnsan, elinden kaçıracağı küçük bir fırsatı gözünde büyüterek, onun çok önemli olduğunu söyler durur." **anlamına gelen atasözü aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Kaçan balık büyük olur.
B) Ne doğarsan aşına, o çıkar kaşığına.
C) Dereden geçerken at değiştirilmez.
D) Kaçanı kovmazlar, yıkılanı vurmazlar.

6. **Aşağıdaki altı çizili sözlerden hangisi deyim değildir?**

- A) Tanımadığın insanlarla samimi olma, başın derde girebilir.
B) Para kazanmaya başlayınca burnu büyüdü, bizleri unuttu.
C) Öğleye kadar çarşıda dolaşınca gözü gönü açıldı.
D) Bugün hiç keyfim yok, sabahtan beri dişim ağrıyor.

Söz Gruplarında Anlam (Kalıplaşmamış Söz Grupları - Deyimler ve Atasözleri - Özdeyişler)

7. Anadolu'nun ulusal varlıkları olan atasözleri ruha işleyen bir etki taşır. Her atasözü bir dünya görüşüne, yüzyılların oluşturduğu bir hayat tecrübesine dayanır. Söz gelimi "Dibi görünmeyen sudan geçme." atasözüyle "her yönü iyice bilinmeyen işe girişmemek gerektiği", "İki baş bir kazanda kaynamaz." atasözüyle "ayrı ayrı düşünceleri ve kişilikleri bulunan iki insanın birlikte iş yapamacağı", "- - -" atasözüyle "herkesin zarar görmesine yol açacak işler yapan kimsenin sonunda büyük bir zarara uğrayacağı" anlatılır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki atasözlerinden hangisi getirilmelidir?

- A) Rüzgâr eken fırtına biçer.
B) Acele işe şeytan karıştır.
C) Korkunun ecele faydası yoktur.
D) Hazıra dağlar dayanmaz.

8. Derler ki çok ama çok eski çağlarda yaşamış Lokman Hekim, doktorların piriymiş. Dünyada ne kadar bilgi varsa hepsini bilir; bütün otların, çiçeklerin, ağaçların dilinden anlarmış.

Bu parçadaki altı çizili deyimın anlamı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sevdiği bir kişiden ya da şeyden sürekli söz etmek
B) Bir kimsenin içinde bulunduğu zor durumu kavrayarak hoşgörülü olmak
C) Daha sözün başında ne demek istediğini anlamak
D) Söz konusu olan şeyin özelliğini bilmek

9. Gerçek, çoğu zaman karartılır fakat hiçbir zaman sönmmez.

Aşağıdaki atasözlerinden hangisi bu özdeyişle anlamca aynı doğrultudadır?

- A) Doğru söz, yemin istemez.
B) Gök gürlemeden yağmur yağmaz.
C) Güneş balçıkla sıvanmaz.
D) Kurt dumanlı havayı sever.

10. Aşağıdakilerin hangisinde altı çizili ikileme "baştan savma bir biçimde, üstünkörü" anlamında kullanılmıştır?

- A) İvır zıvır işlerle uğraştığı için toplantıya yetişememiş.
B) Yarım yamalak iş yaparsan tabii ki kimse beğenmez.
C) Çocuklar karlı yollarda düşse kalka ilerliyordu.
D) Eğri büğrü sokaklarda kaybolduğumu düşünmüştüm.

11. Dilimizde "burun" sözcüğüyle oluşturulmuş birçok deyim vardır. Örneğin "tehlikeli bir durumdan yara bere almadan kurtulmak" anlamında burnu bile kanamamak, "kendisini ilgilen-

I
dirmeyen bir işe karışmak" anlamında burnunu sokmak,

II
"kendisine söz söyletmemek ve huysuz olmak" anlamında burnu sürtülmek, "öğüt dinlemeyerek kendi bildiği gibi

III
davranmak" anlamında burnunun dikine gitmek deyimle-

IV
rini kullanırız.

Bu parçada numaralanmış deyimlerden hangisi yanlış açıklanmıştır?

- A) I.   B) II.   C) III.   D) IV.

12. Genç mühendis, gecesini gündüzüne katarak uğraştı ve bugünlere geldi.

Bu cümledeki altı çizili deyimın anlamı aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

- A) Yeni arkadaşımızın sevecen tavırları hepimizin çok hoşuna gitti.
B) Graham Bell, telefonu icat ederken ara vermeden büyük bir gayretle çalışmıştır.
C) Geceleri uyanık kalıp gündüzleri uyuyan kişilerde sağlık sorunları oluşabilir.
D) Hasan Usta, gençliğinde edindiği varlıklar sayesinde ihtiyarlığında rahat ettiğini söyler.

